

Noorte ajakiri

HELINA

№ 1. Jaanuar 1921.

S I S U:

- 1) Helista. — Elia Laine. 2) Uue aasta unistus — A. Aawik. 3) Muljed. — Öppur-sõdur. 4) Aasta muutel. — Osc. Nahe. 5) Mälestus langenud sõbrale (1—11—19). — L. R. 6) Roheline maske. — Elmar Künikson. 7) Bakhautid. — E. T. 8) Surnud õõpikule. — Osc. Nahe. 9) Pettumus — L. R. 10) Mälestus Petserist. — L. R.

Kaasõpilased ja teised Noored

toetage uut kuukirja „Helinad“

kaastöoga.

Toimetuse poolt.

Austatud lugejad! Palume andeks, et julgeme oma lihtsuse wilumatuse, isegi wõib olla, rumalusega päewawalgele tulla. Nagu ikka noortel, nii ka meil, hiilib tung kirjanduse poole. Mitte ainult teiste kirjatõid lugeda, ei sellest ei ole weel küllalt, ise midagi luua, ise oma mõtte, oma ande kohaselt midagi kirjutada. Küll püüdsime juba ammust ajast saadik midagi kirjutada. Aga kus? Ei olnud ju selleks ühtegi wastawat ajakirja. Asutati selleks siis nii mitmes-mitmes koolis, muu seas ka meie Wiljandimaakonna Reaalgümnaasiumis nõnda nimet. „Klassi häälekandja“. Kuid see ilmus ainult käsikirjas, milleks aga palju aega ja waewa tarwis läks. Ka ei olnud see „häälekandja“ isegi iga oma klassi õppurile kätte saadaw ja pealegi oli see lugemine ainult selleks korraks ja siis ununes kõik jälle, — ühtegi jäädawat, nähtawat mälestust ei jäänud, mis nii mitmegi, õigemini peaaegu igaühe soow oleks olnud. Nii siis on nüüd kõigile noortele ajakiri awatud, milles igaüks wõib kirjanduslisi katseid teha. Loodame, et need katsed, ehk küll esialgul lihtsad ja oskamatud, edespidi paranema saawad, sest ükski asi ei sünni ilma harjutusteta, ja ükski ametimees ei ole meister ilma praktikata.

Palume siis austatud lugejaid meid kõigiti wabandada ja kui keegi wast arwustada soowib, siis palume et meie tööde pääle mitte ei waataks kui walmis ja küpsete tööde pääle.

Peale selle awaldame tänu kõigile õpilastele ja õpetajatele, mitte ainult Wiljandis, waid üleriiklistest koolidest, et meie püüete ja hüüetega ühinesid. Iseäranis peab aga tänuga meeie tuletama Wiljandi R. Gümnn. kooliõpetaja is. P. Rängel'i, kes kõigiti meie ajakirja ilmumiseks kaasa aitas ja praegugi mitmeti ja mitmeti abiks on.

Wiljandis.

Toimetus.

Helista.

„Helinad“! „Helinad!“
Helista kõlbluse tunnet;
Helista luulelist tunnet;
Helista kunstilist andi;
Helista jõulist kandi;
Helista ajaloolist mälestust;
Helista võidetud vabadust;
Helista ühiseid püüdid;
Helista paremaid häälid,
Helista haridus' huvi,
Helista! kuni veel suvi!

Elia Leine

Uue aasta unistus.

A Arvik

Uus aasta nüüd uduna heljub meil eel,
Ei tea, mis juhtub sel tormisel teel —
Võib olla, et enam ei suudelda sa, —
Uus aasta, su kullasid loksisi ma.

Muljed.

Leidsin enese nüüd P. alewikust. Ei mäleta, ega tea kuis ma sinna sattusin. Nii vaikne, nii õudne pärast aastast lahingute kära. Oi, tõeste teine elu oli sõjawäes. Kuid wabaks sai Eesti, püha esiwanemate asupaik, waenlasist. Igaw ja ükskõikne on sõjawäelase elu rahuajal. Ja nüüd siis sõitsin P-sse, et sealses Reaal-

gümnaasiumis edasi õppida. Väikene alew, millest jõgi omad ruttawad lained läbi saadab. Enamasti igal pool wäiklased, muidugi linna omadega wõrreldes, majakesed. Uulitsad laiad, kaunis puhtad, ainult siin-seal nähti veel talwisid lume masse, kuid mahe märtsi kuu päike sai peagi hiilgawa wõidu nende üle. — Ainuke alewili ja rahwa, suuremalt jaolt noorte jalutuspaik, alewis astuw mõisa park. See oli siis kõik, mis esialgul tähele sain panna, kuid wäsitaw ja piinlik oli siiski see waikus, ehk muidu küll nii armas, — uimastaw.

Järgmisel hommikul läksin koolimajja, et kuulda, kuis need wastuwõtmised seal päriselt on. Sain küll juba sõjawäkke tunnistuse, et wastu wõetakse, kuid pidin ju ikka enese seal olemisest teatama. Lähen, teel saan oma endise kooliwennaga kokku. Hoo, wäga rõõmustaw. Küsin temalt mõne asja kohta teatid, nõu, kuid ka tema niisama tark kui ma ise. Koolimaja juurde jõudes on esimene asi kantseleisse, kuid see on kinni. Lähen siis teiste õppurite juhatusel oma haridusele wastawasse klassi. Piinlik, ainult neli poissi peale minu, kõik teised tüdrukud. Kõik waatawad küsides otsa, nagu pääsukese pojad pesast toitu ootes. Olgu, pean selle ikka läbi elama. Kell kõliseb, tunnid algawad. Klassi korrapidaja teatab igale õpparile ja õpparinnale uue õppuri juuretulekust, ja need kirjutawad mu nime nüüd oma „hingekirja“ ülesse. Jgal wahetunnil käin kantselei ukse taga, kuid see on ikka kinni. Tunde lõpul pääsen wiimaks sisse. Saan kokku koolijuhatajaga. Õige lihtne, sõbralik mees. Teatab, et palwekirja kooli pädagoogika nõukogule sisse pean andma, et mind wastu wõetaks, kuid et tema poolt tunnistuse tõttu wastu olen wõet, siis wõin tundidele edasi jääda. Noh, õige lihtne, ainult wäike kirjake ja kõik. Annangi selle teisel päewal sisse ja käin koolis, nagu kunagi enne wiie aasta eest, kuid piinlikud on õppurinnade nõidusliselt läbitungiwad pilgud. Tunde ajal rändawad klassi mööda wäikesed kirjakesed. Saan terwitusi mitmelt poolt. Küsitakse mitme asja kohta teatid. Ma ei wasta. Tunni ajal on mul õudne oma häält kuulda ja ikka soowin, et ükski õppar minult midagi ei küsiks. Kui millegi peale midagi wistan, siis on kõikide pilgud minu poole pöördud, kõik walwawad iga näojoone liikumise järele.

Seal teatab kord klassijuhataja, et iga õpeaine peale eksami pean andma, pädagookia nõukogu otsus olla niisugune. Protesteerin wastu, tõendes, et mul tunnistus olemas, mille järele täieõigusline õppur olen. Kuid seletakse, et see juba mitu aastat

wana ja selle tõttu oma väärtuse kaotanud. Mis teha? Pean kõigile nõuetele järele andma. Hea seegi, et lubati tundeist waba-küüajana osawõtta. Hakkasin nüüd hoolega eksamite wastu valmistama. Jga tunniandja eksamineeris oma isiklises korteris. Hea seegi, kukungi läbi, ega teisi õpilasi suhu hirwitamas ole.

Seal tuleb üsel heal päewal teade, et meid sama klassi poisslaste osasse üle wiiakse. Noh seal on teine elu, saab vähemalt mõnega paar sõna juttu westa.

Elu läheb nüüd päris keskmiselt, annan eksamisi jne.

Kuid seal juhtub midagi erakorralist: Kord wahetunni lõpul klassi minnes näen suitsu pilwe kooliõpetaja laua ümbruses, tunnen kanget, kibedat suitsu lõhna, kuid mis on minul sellega asja, istun oma pingile ja ootan tunni algust. — Tulebki pri. A. tundi. Raamat kaenla all, sammub ta oma aujärje poole. Klass terwitab teda püstitõusmisega.

„Mis suits siin on?“ Küsib ta.

Kõik waikiwad.

„Niisuguses õhus ma tundi anda ei wõi, olen sunnitud direktorile sellest teatama,“ sõnab ta ja lahkub klassist. Klassi jääwad ainult pilkawalt naeratawad näod.

Pisut hiljem tuleb klassi uksele seesama, wiha pärast õhetaw õpparinna nägu. „Direktorit ei ole kodus! Ootan siin eesklassis, kes süüdlased on selles asjas, tulgu tunnistustega ülesse,“ ütleb ta ja kaob jälle, ust mürtsudes kinni lüües. Mis nüüd pääle hakata. Tunnen enese süüdlase olewat, ehk ma küll midagi ei tea, mis ehk kust see suits tuli ehk oli. Klassis tekkib üleüldine sumin. Wajutan kätega kõrwad kinni ja wahin tummalt oma ette raamatusse.

Jällegi wahetund. Keegi ei ole ennast süüdlaseks tunnistanud. Järgmistel tundel peawad kõik õppurid eeskujuliselt ülewal

Järgmisel päewal tuleb klassijuhataja klassi, nõuab süüdlase wäljaandmist. Kõik on kui kiwistanud. Kõik waikiwad. Tuleb koolijuhataja ja tähendab, et sarnasel korral, kus arwataw süüdlane awalikult ilmsiks ei tule, peab terve klass ülekuulatud saama. Aigaski ülekuulamine. Kohtunikuks oli siis kolmeliikmeline komisjon, direktoriga eesotsas. Kohturuumiks oli kantselei määratud, kuhu nüüd ükshaawal õppurisi ülekuulamisele kutsuti.

Klassis pidas korda üks kooliõpetaja, wahetates oma ametit teisega. Jgasugune jutuaJamine õppurite wahel on keefatud. Jga kahtlase liigutuse märgib korrapidaja õppar ülesse.

Tuleb ka kord minu kätte, kohtu ette astuda. Küsitakse kas midagi tean mainit asjast. Wastan: „Ei tea, sest mind tol wahetunnil klassis ei olnud.“

„Mis tegite terve wahetunni wäljas?“

„Suitsetasin!“

„Aga suitsetamine on ju keelatud?!“

„Ma suitsetasin puusülla taga, ega keegi ei näinud.“ Kõik turfsatawad naerma. Tunnen, kuidas mul puna näole kerkib.

„Ah soo!“ räägitakse edasi, „siis Teie ei tea midagi?“ „Ei,“ wastan tuimalt, „ehk kui ka teaksin, siis ei ütleks ma seda iialgi, sest olen seni ajani is. Treffneri sõnast kinni pidanud — süüdlane peab ise oma süü ülesse ütleva — kuna mina aga süüdlane ei ole.“

„Wõite siis minna!“ Ja ülekuulamine oli otsas, ainult minu, mitte aga veel teistel. Mõnda kuulati isegi mitu korda üle. Olee kuulamine kestis wahetpidamata 5 $\frac{1}{2}$ tundi. Esialgul oli ka wäljakäik keelatud, kuid juba paari tunni pärast lubati paariks minutiks ükshaawal klassist lahkuda. Et mina, kui „wana“ sõdur suitsetamisega äraharjunud olin, siis kannatasin wist küll rohkem kui keegi teine. Kuid ei wõi just nuriseda, lubati isegi kahte korda mind wälja minna, wõi nüüd keegi seda teadis, mis ma seal käisin. Kuid siiski wist märkas õppar M. kes tol momendil korrapidaja oli. Küsin wälja — lubatakse. Kuid seal tuleb mul meele, et tiku toos kellegi kaaslaste kätte sattus. Küsin nüüd pool salaja, pool meeltheitel: „Kas kellegil tikku on?“ Seal tähendab is. M., et jutuaamine keelatud olla. Lähen siis niisama ukse poole. Seal wiskab aga keegi kaaslastest mulle tikutoosi järele. „Hüwa,“ ütlen ma ja ruttan minema, pilku naeratawa õppari poole heites.

Järgmisel päewal tunde ei ole. Klassijuhataja teatab, et kõik koju wõiwad minna. Kutsutawat kooliõpetajate nõukogu kokku, kes klassi saatuse üle, wahetuhust silmaspidades, otsustama saab. Nii siis järgmine päew „püha.“

* * *

Järgmisel päewal kogunewad õppurid jällegi klassi. Oleüldine sumin. Heliseb kell. Kõik istuwad waikselt kohtadel. Ilmub klassi koolijuhataja, klassijuhataja ja veel üks kooliõpetaja is. Sch. Teatakse, et terve klass kooliõpetajate nõukogu poolt wälja on heidetud ja ainult wõiwad sisse tagasi astuda need õppurid, kes kirjalikku palwet sisseandes, tõeks wõiwad teha, et nad ilma süüta on. Lootsin midagi kurba õppurite juures märgata, kuid eksisin:

kõik tormasid naerdes uksest välja. Ruttasin koolijuhataja juure ennast wabandama, kuid see teatas, et minu kohta see „määrus“ maksew ei olla. Oleks ka midagi hullu, kaks nädalat koolis ja juba wisatakse välja.

Läksin siis ka, niisama kui teised enne, uulitsale kus kaasõppurid mind ootasid. Otsustasime lähema surnuaia taha minna nõupidama, mis peale hakata. Olid ju kõik „wabad“ poisid. Otsustati haridusministrile palwekirja saata, milles oma süütaust seletasime, mille kokkuseadjaks mind waliti. Noh, olin siis mina selles süüdi. Seadsin kodus palwekirja kokku ja õhtul pidasime kellegi kaasõppuri pool kinnise koosoleku ära, kus palwekirjale weel mõned täiendused juure lisati. Nii olin siis jälle sellest ülesandest lahti ja sõitsin koju. Mis pidin siis üksi tegema. Terwe klass väljaheidetud, mina siis üksi pidin weel klassi olemasolemist kindlustama.

Alles päewa kolme pärast tulin jälle tagasi. Kuulsin, et mõned õppurid, kes endid „puhtaks pesenud,“ wastu olla wõetud. Ja tõelikult oli klassis juba peale kümne õppuri. Kõik läks nüüd endiselt. Klass on waikne, küsida jõutakse peaaegu igaltühelt. Olen täiesti rahul. Kuulduwad kuulujutud haridusministri otsustest jne.

* * *

Lõpeb wiimaks asi sellega, et „wabad õppurid“ süüdlased välja annawad, õigemini, süüdlased tunnistawad ise kõik ülesse ja neid ei wõeta enam kooli wastu, kuna teised jälle kooli ilmuwad. Nii mööda aprill, pool maid. Kõik läheb endiselt.

Seal soowitab ühel heal päewal meile pri. A., palwekirja pädagoogika nõukogule sisseanda, et wäljaheidetud wiis õppuri uuesti wastu wõetaks.

Muidugi teeme seda heameelega.

Pädagoogika nõukogu otsustab mainit õppurisi sügisel eksami andmisel wastu wõtta ja terwe ajalugu oli lõpetet!

Õppur-sõdur.

Aastate muutel.

Oscar Nahe.

Möödas jälle on üks aasta
 Wiimane õhtu on meil käe
 Wastu astub ju uus aasta
 Ega meilt ta mööda läe

Aasta number jälle suurem
Tulewik on udune
Oleks meil uus aasta parem
Kui wast oli wiimane

Mälestus langenud sõbrale

(1-11-19)

Sügise tuuled tõttawad hoigades üle maa...
Haigutab öö. Mustaw meeletus südames ka
Lõppu näen ces. Lõpule tehtud ju aigus.
Surmal alanud talgus
Pudeneb lehena elu
... wajumas walgus
Näen ohwrid
Huultel tardunud palwed
Kõik asjata walwed
Kuu len, kisendab weri
Surnute kehad hanges
Tund puhangus kauges
See mu sõber, kes langes;
Lamab werises sängis
Meeletus haarab mu südant
«Sõber! kas mind sa weel kuuled?»
Milla mu juure sa tuled?»
Kuid wastuseks winguwad kuulid
Rongad kisawad õhus . . .

L. R

Robeline mäeke

(Elmar Kiinikson)

Tsaariajal pani üks selts lihti näokatte pidusid toime, millest igaüks, kellel raha piletit osta ei puudunud, osa wõis wõtta. Kord peeti ka niisugust pidu. Kirjudes riietes külaliste seas äratas tähelepanu üks rohelistes riietes pikk inimene. Tema ei äratanud imestust enese kõnega, oma liigutustega, ei — teiste imestust äratas ta määratu sõdgiisu. Alati liikus ta ühe laua juurest teise juure ja sõi, õigemini küll õgis. Praegu õgis ta siin poole kana, seakintsu, weini paar pudelit, ja warsti nähti teda teise laua juures sedajama kordawat. Rahwas

awaldas oma meelepaha waljult. „Kas ainult üks roheline maske fiin on, wõi mitu?“ küsis keegi. „Ma olen ainult ühte näinud,“ wastas keegi teine; „Ja oh sa taewas ja teiwas ja alumine aiaroigas, seal on ta jällegi!“ Roheline maske ei lausunud midagi, waid asus praegu tühjaks saanud tooli juure; istus ja hakkas niifuguse iluga sööma, nagu oleks ta aasta otja paastunud.

Wiimaks sai sellest asjast ka pidu juhataja kuulda. — „See ei wõi keegi muu olla kui wanapagan,“ ütles keegi wõerastest — „Noh, tema isu järele wõib teda ennem nähjataks luuletajaks pidada,“ wastas pidu juhataja, „wast peidab ta toidud oma laia mantli alla ära ja walab weini maha...“

— „Herra pidujuhataja, saawad seda warsti oma filmaga nägema; waadake, seal!“ — Nende jõnedega näitas rääkija roheline maske poole, kes praegu laua juure asus ja terve kana laidreku peale wõttis, kust see imeruttu nahkpauna kadus. Pidulised tõendawad et nad teda kahekümneidat korda söömas näewad. Et keegi tema üle teadust ei wõinud anda, läks pidu juhataja tema juure ja ütles:

„Rahwas nõuab et roheline domino wiibimata näokatte eest ära wõtaks.“ Roheline domino waatas suurte filmadega tema otja ja wiiwitas. — „Seda käsku tuleb wiibimata täita,“ wastas pidu juhataja — „Joh, rahwa tahtmist peab täitma,“ sõnmas roheline külaline.

Silmapiilk heitis ta näokatte ja roheline maske maha ja nüüd seisis ta imestawa rahwa ees „Siberi küti“ polgu sõdatina.

Rahwal ja pidujuhatajal oli suur waew naeru tagasi hoida. Pidujuhataja ütles nii kõrgel toonil, kui see tal wõimalik oli: „Ma ei taha seda sugugi teada, kuidas sa siia said, aga ütle, kuidas sul nii jagedasti wõimalik süüa on?“

— „Sagedasti“, küsis sõdat. „Ma olin just sööma hakkamas, kui Teie käsk mind seda tegemast keelas.“ — „Alles sööma hakkamas,“ — küsis pidujuhataja imestades. — „Aga kuhu Te need seahintsid, kanad ja weinipudelsid olete pannud? Rääkige kõik tõsiselt ära!“

Pikema wiiwituse järele rääkis sõdat: „See wäeosakond, milles ma teenin, on täna walwekorral. Meie muretsejeme tänaseks endile ainult ühe pileti ja ühe domino, et selle warjul kõik pidul saaks käia. Sel kombel, on terve esimene rind — mina kõige wiimafena — liin häwat rooga maitsmas käinud!“

Rahwas ja pidujuhataja naersid ja andsid luba sõdatile kõik ära süüa, mis weel laudadel oli.

Bakhaudid. —

Me istume käsi kättes,
 ja hoiame teine teist.
 Me suudleme kui bakhaudid,
 kes wiina end joonud on tiis.
 Me weri kui kirgline kuma,
 ja paled nad hõõgawad tuld
 Kord hammustan mina, kord sina —
 Wein klaasides särab kui kuld.
 Siis ühise loshe peal heites,
 arm ühendab liha ja luud
 Ja mainitud kõrgemal tipul —
 kõik jäätised sulawad nüüd. —

E. T.

Surnud ööpikule.

(Oscar Nahe)

Sa waikisid suwisel kenamal ajal;
 Sa waikisid lindude hõiskawal kajal
 Sa surid kesk kaunimat suwiset ilu
 Ja waibusid sinna, kus puhata wilu
 Su haual nüüd õitsewad sinised lilled
 Ja küsiwad: „Kas ka meie leinamist kuuled.“
 Hääl on sul waikinud, haarab su rinna
 Külmus, mis kaisutab kodumaa pinda.

Pettumus.

Minu kahe sõbra surm oli karastanud mind. Olin saanud täsi-
 feks, haineks. Ma teadsin nüüd mis ma elust tahtsin otsida. Raha
 olin küll olnud väljas kodu õuest, nüüdses kulturalises ilmas, meie
 aja meeste ja naiste keerutawas ülbuses, kuid minu tahtmised olid
 neil süütaks jäänud. Mull olid olnud sõbrad, kes olid mehed, hinged-
 liseid, füüsiliselt, mitte mehikesed, kellel puudub kõrge, selge julgus
 olla wastutaw enese eest. Need sõbrad olin ma nüüd kaotanud. Nad
 waikisid igawesti. Nende afe oli tühi. Seistes nende ristide juures,
 tuli meele nende mehifus, nende kõrged, puhtad tunded nende püüded,

mis heljusid kõrgelt üle nende tubandete madalate tahimiste, üle selle kihendawa alatuse. Ma otsustasin offi jälle sõbra, kes waba kehalikusest, kes pole sarnane neile tubandatele toorestele, ilusa koore all, meestele. Ma tabtsin offi, võib olla kauz, kuni leian sarnase. Aeg mind ei kobutanud. Päewad läksid. Ma pidin kõhu orjamiseks tööle anduma Kåra ja löbu olid walusad mu kõrwule, mis kuulafid ainult hundawoid tuuli, mis tormafid üle houndade. Et anduda täielikult mälestustele sõpradest, pühadusele, mis nad jätnud. Sõitsin P linnakesse, mida õeldi olewat mabajaetud, eluta neile, kes janunesid löbu järele. Ma olin rabul oma walikuga. Keegi ei seganud mind mu ilmas. Ma kõndisn üksi, tähelepanemata askeldusi, halli elu juhtumisi, mis olesn mu ümber. Tühjad näisid mulle, piinlikud korrapidamised, seadused, kohusetunded ülemuste wastu, hirm. Ma teadsin, et on käsi, mis võib paisata kõik ümber, võib kriipsuta maha seaduse paragrahwid, võib asjatuks teha kõik tööd. Surm. — Ma tundsin tema wõimu siis, kui silusin sõbra külma otja. Ta on meil alati kõige lähem. Ma nägin olewat asjatu kõik selle elu, millepärast obaas, kihendati, nuteti, riieldi. Ma sammusin oma rada, segamata teistest. Päewad istusin paberite taga, õhtul ruttasin kloostriisse — et panna põlema wabaküünalt sõprade auks. Nende elu ja püüded olid sama walged ja selged, kui tuluke küünlal. — Päewad läksid. Olin palju kuusid elanud P-s, kuid keegi ei tunnud mind rohkem kui ametlikult. Lukustasin nende mõistmatute eest oma hinge. Ma ootsin, ma otsisin inimest, kes sarnane mu kadunuile P-sse asufid osad mõnedest polkudest. Palju sõdurid ruttasid minust mööda, wastu, kuid nende nägudest waatas toorus, materialsus. Ma austasin nende seisust, nende kufjet, pidasin ülemaks nende wahwust waenuväljal, kes ohwerdasid endid kõikide eest, kuid põlgasin neid igapäewases elus. Null oli weel kahju neist, et olid langenud metsikuse, roppuse sisse. Nende sõnad, nende teod olid haitew mülgas. Kõik nad aefsid tooreste kirgede ümber. Mõned lähenesid seilele otsustawalt, awalikult, mõned hiilisid taja, salaja, aeglaselt kui ometi olid nad kõik ikka ühesugused jõledad. Tali jõudis, kangestades looduse. Rased kloostri kinkudel walgendasid kui kodukäiad rüüdes. Esimest korda P. läksin pidule. Sõdurid läksid linile. See oli nende jumalagajätmine. Ma läksin, ma austasin surmale pühenduid. Palju oli koos. Wõõras olin nende keskel. Palawas rümmas seadsid käsa, jalgu tantlu taktis. Tõukasid pähe, külge, astufid warwaste peale. Ma ei tantsinud. Seisn kõrwal, kuulates walji helisi, mis lendlesid üle saali. Sõbrad tulid meele, kes olid löbujad olnud. Kuulsin toonides nende hüüdu elu järele.

nende surma ohkeid. Pisar kukkus Siis nägin ma teda Ma arwafin olewat leidnud farnafe mu kadunuile. Ta seisis minu wastu, tõsselt waadates murdlewaid kehade rübme. Headus näol, julgus, kõrgus pilgus Poos waba, mehelik Ma waatiefin teda Katsufin lugeda tema ilmeft, olemiseft mida tabfsin, mida otfsin. Et teda aineti wahtfsin, pani ta mind täbele. Waatas tõsselt, pisut imestades, pisut küsides mu ofsa. Järgmiseks walsiks kummardas mu ees Usaldawalt panin käe ta käele Keerutasime Meie jäime terweks õhtuks kokku. Rääkisime õnneft, selle kättefaamatuseft, purunemiseft. Tema arwamisjed olid teisejd. Mull oli rahu teda waadates. Lõpul läksime läbi talwe õõ, läbi karske külma, üle puhta lume Wärawas seifatasime. Waikides waatasime üksteisele ofsa. Ta tõstis mu palitu krae, kattes mu palgeid külma eest, surus kätt ja läks Päewad nagu pilwed üksteisele järgnedes läksid ruttu, talwe puhtuses Rahu waldas mind. Ma olin leidnud sõbra jälle, kes oli wäärt, seada nende kõrwale, kes magasid mullas Mull oli jälle tugi. Ärkafin nagu unest. Hakkafin waatama jälle tegelikku ellu Tundsin nalga ja külma, tundsin igatsust wa'gufe ja soojufe järele Ta läks komandoga linile Rahju tundmus ärkas. Mõllesin, et olen jälle ilma sõbrast. Hirm waldas. Nägin ainult tühjust, ümber hauad, kaetud lumega Päewad said kibedaks Tundsin tormi ja wankufin. Polnud tuge, kuhu siruta käed Siis tuli kiri temalt. Olin jälle lõpetanud waewase päewa, istunud tühja kõhuga, tumeda murega woodiäärele, kui perenaine kirja tõi, milles teatadi et lähematel päewadel jälle P=se tuleb. Pühapäew tõusis hinges. Naeratasingi. Nädal läks. Jälle nägin teda pidul Ei tunnud mind ära, imestas, ma olla muutunud Keerutasime tantfus. Tema head filmad waatasid mind. Olin õnnelik, olin kurb. Tulid beledad päewad. Ma ei wõinud enam midagi tahta, mul õli sõber jälle. Jalutasime jäätanud teel külasse Toetawalt ulatas kätt, jutustes lahinguteft, wõitudeft, taganemistest, näitades kohti. Palju jutustas Ma kuulafin waikselt Jõudfime tagasi kloostri. Muinasaja lossina nägi see wälja. Läbi walgete kafelatwade tõusid orust kuldtähte ja küünaldegaga tornid meie ees. Libedad teeraad wiisid walgete lumepöõfaste wahelt alla kirikusse Ornalt kandufid kella helid õhtu palwena Tookfin naljatades mööda libedat rada Ta püüdis mu ja suudles esimest korda Kellabelin mäsfsis ümber meie peade kurwa liniku Pabandasin pärast. Ei andnud tal kätt. Lubafin teinekord tulemata jätta Palus andeks Ma lubafin jälle ja tulin. Ei wõinud jätta Päewad, tunnid temaga olid mulle eluks. Ta tuba oli kabekordfes wõõrastemajas, pissikene, tumedate akna ja ukse eesriietega Leitn Georg jagas temaga kammert. Tulin

õhtul. Ma ei pannud rõbku selle päale, mis teised mõtlewad. Mis wõisidki nad ütelda minu süüta käigu kohta. Kellel oli minuga asja. Ma ei leidnud selles midagi halba Usaldasin oma sõbra. Jõime theed. Leitn Georg oli kena inimene, kuigi temas mu silm leidis kaduwusi „selle“ alatuse poole Hugo (sõbra) sõrmed tõmblesid gitarre keeltel. Ta mängis „Kuninganna Tamara’d“. See tõi mu kadunud elawalt meele Pisarad, sama walusad, kui puusärgi üle, tulid taha, weeresid palgelt Georg jahmatas, siis imestas Hugo, wiskas gitarre, wõttis mu pea kabe, tugewa käe wabele ja trööstis. Siis algas ta jutustama Georg sõnas humoorilisi lauseid wabele Naerata sin jälle. Kui kodune tunne!— Aeg oli hiline Hugo saatis mind Komistasin pimedal trepil. Ta haaras mu, surus tugewast enese wastu. Ei näinud ta wad- det pimedas. Jäin rahule. Nii kaua olin igal ajal tema sellis wiibinud. Ta oli ikka selieks jäänud, mida temas uskusin. — Rewade sai Soe tuul lainetas tänawail, pori läikis tõkatina, kloostri kafed warustasid end pungadega. Kokku hoidmine, usaldus minu poolt, ja tema julgus- taw ümberkäimine, kõitsid meid kindlasti. Ma ruttasin õhtul ta kambri. Akan oli awat. Rewade hämarus piilus sisse. Ta lamas woodis. Tõu- sis kähku. Wõttis mu üllriided. Heitis jälle ja palus wõtta tema kõr- wal istet. Ta suitsetas rutuga, waikides. Waatas uuriwalt. Imestasin „Ega sa ei rutta?“ sõnas ta korraga „Ei,“ wastasin, „mull on aega.“ Waikus. Äkiht tõmbab mu pikali enese kõrwale, hakkab pööraselt, metsikult suudima. Ta sofistab mull midagi. Ebmatasin. Arwasin walesti kuuinud. Ma hüppasin üles, kabmasin mütsi, palitu. „Sina — sina“ kogeldasin, „ka ina!“ Jooksin wälja. Ta hüüdis mind, jälgis poolde treppi. Ma ruttasin uulitsale. Olin unest ärkanud. Ei olnud enam sarnast mu kadunuile. Temagi oli üks „nende“ hulgast. Kui rõõw-loom saagi järele piiludes, oli minu, kui ohwri juure hiibnud. Milline pettumus! Mull oli kahju sellest muidu kenast mehest. Jälle üksi!

L. R.

Mälestus Petserist.

„Pim, pom, pim, pom! häälitsesid kloostri kellad. „Kristus on ülestõusnud ja meie ühes temaga,“ ümisesin, kaaludes end istukile koikas. Kananahk seljas, pesin klaasitäre weega, mida laenanud nägemata perenaese ämbriist. Pannes riide, püüdsin waigi tada nurisewat kõhtu, õeldes, et alganud suur paast, mis lõpeb kui palka saanud olen, siis kostitan teda silgu-leiwaga. Hõerusin, et punaneks paled, tegin

peegli ees nuretuma miimika, et ei paistaks kokkukukkunud pale. Tõmbasin palitu rebase kraega selga, mütsi junkstele ja ruttasin tänawale. Pühade rabus wenisid, saia ja kohwi täis sõõnud inimesed edasi, tagasi. Mull oli kabju omast kõbust, et tal nii kibetad pühad pakkusin. Munadest ja kohwist wõis ta und näha. Kaks päewa oli ta jubg mind seletamas kuulnud, et paast alganud ja usu kombete wastu ei saa. Kuu polnud weel lõpul, kuid palk oli läinud. Bulkusin ihita tänawail. Mis teha?

„Halastage, preili!“ Seina ääres seisew kerjaja wanamees sirutas käe „Oige nii armuline, kulla!“ Ma pahwatasin naerma: „Ha-ha-ha!“ Kohkusime mõlemad mu naeru üle. „Wabanda wana-isa,“ sõnasin, „ma olen kolmat päewa sõõmata!“ Keerasin minema. Ta imestaw pilk saatis mind. Pim, pom, pim, pom!

Ruttasin, et jõuaks mu katuse kambri, et ei tuleks wastu keegi tuttaw soowima mull head, lõbusat Lihawõtte pühi. Kuid juba sõõtus lähedale tuttaw proua „Ah, tere! Häid pühi!“ Surus mu kätt „Milline iroonia,“ pomisesin. Seletasin talle, et ruttan wäga. „Noh muidugi,“ tähendas, „wist kubugite kutsutud pühi mune aitama jüüa. Hääd isu!“

„Täis sõõnud nart!“ ütlesin üsna kõwasti juba eemal. Rõõht ol sõnu munade üle kuulnud. Ta tõstis kaeblikku häält. Lähenes salk keelakeoli õppurisi. Tuttaw lätlane Kläwin oli mind tähelepannud. „O upaaa...“ sai ta algada, kuid juba prantsatas üks minu taga. Uhe auruga hüppasin trepiastmed üles. Komorkas peatafin. Nagu pilge kohises Kläwini soow: „O upaaa...“ Rõõht nuttis. Digistasin rusikad kõrwadele, et ei kuuleks midagi. C. R.

Kirjawastused.

„Sirius“ (Tartust). Metsa Manni. Jimub edespidi.

Ella Laine (Tartust). Kord kahetsed sa. Niisama.

Laurson (Tartust) Kalewipoja iseloom jne. Niisama.

E. Kiinkson. Talupoeg wikalit kauplemas. Ei tea veel.

Ainult selleks korraks. Saab näha

E. T. (Nõmmiselt). Molenkulla Järgmisea numbris. Palume edespidi
weel saata.

H. Otioot (Wiljandist) Katkend. Palume terve nowell saata.

Köögard (Wiljandist). Kallim mälestuste puu. Saab näha.

O. Naha. Sügise ootel; — Sügis. — Edespidi.

A. Reial (Põltsamaalt). Awaldame sügawat tänu soowi eest. Palume
kaaslastele edasi ütelda

L. R. (Nõmmiselt). Mäl. Lang. sõbrale 1—11—19. Jimub. Loodame
edespidi rohkem.

P. K. (Wiljandist). Mere rööwliid. Läheb korda. — edespidi.

Teised sissesaadetud tööd ei ole veel järele waadatud. Nende kohta
teatame edespidi.

TOIMETUS.

Noorte ajakiri

„Helinad“

ilmub esialgu 1 kord kuus. Sisaldab mitmesugusilt alalt kirjatöid ja õpetlisi jutte. Annab ruumi ka enam-wähem korda läinud ilukirjanduslistele katsetele. Lehe suurus on 16 lehekülge. Edespidi saab toimetuse ka wälise kaunistuse eest hoolitsema.

„Helinad“ maksab

3 kuu peale tellides postiga — 48 mrk., ilma — 45 mrk.

Üksik nr. 16 marka.

Tellimisi wõtab vastu weel peale toimetuse ls. Arro — Wiljandis, Jakobsoni tän. № 12.

Toimetuse asub Wiljandis, Tallinna tänaw № 10.

Toimeteja kõnetunnid igal neljapä. ja laup. kella 4—5.

Wastutaw toimetaja: **B. Mawik.**

Wäljaandja: **B. Perfmann.**